

ben éppen olyan joggal azt is állíthatnók (amit igen sok szülő mondott már), hogy ideális helyen levő G., amelynek nagy jövője lehet. Hogy Felsőlövön tisztább erkölcsi légkörben nő fel a tanuló, mint nagy városban, az mindenki előtt kétségtelen; hogy testi fejlődésére is kedvező hatással van a tiszta hegyi levegő s a szabadban való mozgás lehetősége: ezt sem tagadhatja senki sem.

3. Kétségtelen tény, amit Benisch A. az intézet anyagi viszonyaira vonatkozólag mond: az állam fedezi a kiadások oroszlánrészét. Ez a megállapítás azonban nem érintheti az intézet fenntartását vagy fenn nem tartását. Az 1848:XX. t.-c. megvalósítása folyamatban van.

Németh Sámuel.

Válasz. Nézetem szerint egy-egy intézet népességének elbírálásánál nem helyes a magántanulóknak a létszámhoz való hozzászámítása, amint azt Németh Sámuel is teszi. Én természetesen mindig csak a nyilvános tanulókat vettem figyelembe. Az 1915/16. évi Értesítő szerint a magántanulók száma 16, a nyilvánosaké 152. Az előző évek adatai jelenleg nem állnak rendelkezésemre.

Csakugyan feltűnő a tanulók számának nagy fellendülése a két utolsó tanévben (181, ill. 223 beírt nyilv. tanuló). Ha ez állandósulna, úgy az intézetre vonatkozó nézetemet talán módosítanom kellene. Azt hiszem azonban, hogy ez emelkedés a háborús konjunktura hamar elmuló eredménye. Azelőtt az internátus nem tudott benépesülni, most minden internátus megtelik, mert olcsóbb, mint a magánosoknál való elhelyezés. Ma a sok pénzhez jutott kisbirtokos G.-ba iratja be fiát; nagyon kétes, hogy úgy lesz-e a háború után is. A cikkíróval ellentétben most is megmaradok ama meggyőződésem mellett, hogy a tiszta hegyi levegő egyszemélyében még nem elég jócím arra, hogy egy 1000 lakosú falunak G. fenntartása iránti akaratát az állam oly mértékben támogassa, amint az Felsőlövövel szemben történik.

Benisch Arthur.

IRODALOM.

Dr. Kiss Elek: Az értelmi és erkölcsi nevelés viszonya. I. kötet. Kolozsvár, 1917, Stief, n 8°, 174 l., Ára 5 korona.

E munka, mint a szerző előszavában bejelenti, az Akadémia ilyen című pályatételére nyújtott be pályamunkának, de díjat nem nyert. A bírálók, a szerző igyekezetének és szorgalmának méltánylása mellett, abban a véleményben voltak, hogy «anyira magán viseli a kezdőnek és az önálló gondolkozás fokára még nem emelkedett írónak